

**Nicolai Sanderi Angli Doct. Theol. De Origine Ac
Progressu Schismatis Anglicani Libri Tres ...**

Sander, Nicholas

Coloniæ Agrippinæ, 1610

Edicti crudelitas contra Seminaristas & lesuitas. Cap. XXIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64680](#)

*Edicti crudelitas contra Seminaristas &
Iesuitas.*

CAPVT XXIV.

Histam barbaris, & inhumanis edictis superioribus annis à Regina cōtra Sacerdotes Seminariorum & Iesuitas promulgatis: quæ omnia Tyrannorum scita & leges, iam inde à Christo nato cōtra Ecclesiam Catholicam rogatas vincunt & superant, Elizabetha alias adhuc rationes adiungit, quibus Catholici & Sacerdotes perquisiti ac inuestigati, elabi non possint. Non contenti enim iudices, tribunalia, & fora ordinaria per totū regnum assignasse, ac innumerabilem lictorum, exploratorum, & Carnificum multitudinem instituisse: insuper in isto edicto mandat, ut in qualibet Prouincia & Comitatu (quorum ferè quadraginta regnum illud habet) Commissarij particulares deputentur, qui summa cum diligentia & astutia istiusmodi Sacerdotes perquirant, inuestigent, & comprehendant. Neque tantum in qualibet provincia istiusmodi Commissarij instituti ac deputati sunt, verum etiam in omnibus ciuitatibus, oppidis, pagis, & parochijs singularū prouinciarum homines quidam designati sūt qui magna cum vigilantia inquisitioni isti incumbant, & commissionis suæ terminos inter se diuidant, ac partiātur. Hi deinde singulis saltem quadraginta diebus conuenient, de ijs quæ facta sunt, vel quæ fieri debent collaturi. Quod si ex suspectorum numero aliquis se absentauerit, id verò illi secretò Commissarijs aliarum prouinciarum indicabunt

*studiosā in-
quisitio.*

bunt, eum ut prosequantur, & captum ad se remittant. Traditur adhuc in illa instruōne forma, Catholicos interrogandi & examinandi; iubentur Commissarij singulis tribus mensibus ad Reginam & consilium omnia, quæ acciderint prescribere: omnes reliquos Commissarios, qui videbuntur, substituere, ut in illorum nomine cum amplissima potestate, super vniuersos, nobiles & Dominos regni proceres & ministros, Reginæ aulicos & cuiuscunque dignitatis viros, nihil non facere decernereque possint. In iungitur deinde omnibus per vniuersum regnum Patribus familias sub grauissima poena, ac illius executione, ut qui à quatuordecim mensibus domos suas frequentauerunt, in ijs biberunt, comedenterunt, aut dormierunt hos illi confessim examinent, reperta in libros referant, relata conseruent, ac denique conseruata cōmissarijs suis exhibeant. Quod si illorū aliquis ad interrogata titubauerit, vel minus expeditè responderit, is confessim comprehensus cum bona custodia dictis Commissarijs transmittetur. Nec verò minus & à Patribus familias poenæ exigētur, si in examinando, in annotando, & libros suos mōstrando, negligentiores fuisse compterantur. Iam qui Sacerdotibus fauerit, vel eos nondetexerit, is eo modo plectetur, quo proditorum & perduellium receptores puniri consueuerunt. Adduntur autem barbaro & crudeli huic mandato duæ potissimum res, quæ illud summè terribile, Catholicorum autem Anglicanorum conditionem extremè militem

Dupliciter
agere in hoc
mandato
Regina in-
dices statu-
unt.

ram & calamitosam faciūt. Altera est, quod per huius edicti occasionem, scurris, nepotibus, Canoedis, & quibuslibet alijs perditis & profligatis hominibus conceditur, Catholicos vi abripere, ad tribunalia & carceres pertrahere, vexare, & molestare. Et contin- git sanè non infrequenter, homines ut faci- norosi, fures, homicidae, falsarij, Reip. tur- batores, & publicis notis infames poenit & supplicijs, quæ illos manent, se subtracturi, Catholicum aliquem accusent, sicque non modo non accusentur, sed præmia etiam & mercedem reportent. Altera res est, quia adulatio, & Principibus placendi desiderium communissimum potentissimumque est; & quia Regina cum præcipuis suis ministris a- dedò manifestè, tantaque cum vehementia o- dium suum erga nostram religionem, ac Dei Sacerdotes, qui illam in regno suo tradunt, & docent, conceptum declarauit, dici nō po- test, quantum nunc hominum in Anglia re- periatur, qui Reginæ suæ adulaturi, edictum contra Catholicos latum exequi illos explo- rare, inuestigare, & perquirere non verean- tur: credentes eo se modo pro fidelibus ser- uis habitos, & vt tales præmio ac mercede affectosiri. Neq; verò Plebæ tantum & vul- gares homines istud factitant, sed reperti et- iam sunt quandoque regni Anglicani proce- res, qui quanta poterant diligentia Semina- ristam, jesuitam, aut alium quemvis Catho- licum hominem, apud quem illi diuerterant omnibus in angulis querere, odorari, & in- uestigare honorificum sibi duxerunt. Vnde

i

præ-

Dupliciter
agere in hoc
mandato
Regina in-
dices statu-
unt:

Vnde preclarè intelligitur odium illud, quo hodiè Angli veram & sanctam Romanæ Ecclesiæ religionem prosequuntur; quodque heresis, homines quantumvis etiam nobiles & illustres, sordidos, plebeios, ac illiberales efficiat.

At dicet mihi hoc loco aliquis, quæ hic Reginæ in edicto suo cōtra Seminaristas & Iesuitas promulgat, voces tantum ac verba esse, quorū rationem habere non oporteat. Dicit edictorum suorum rigorem, nouorum Commissariorum institutionem, & tot exploratorum, ac ministrorum multitudinem commemorari, potius ut Catholicos perterrefiant, quam ad eò crudeliter & inhumaniter tractent. Cui ego respondeo, furorem & crudelitatem Reginæ tantam esse, ut omni se humanitate, ac muliebri mollitiæ exuisse, contra quæ belluinam feritatem induisse videatur: Quippè quæ ad eò barbara, atrocia, & truculenta, contra innocētes subditos & peregrinos designare non veretur. Videntur namq; contra, Sacerdotes istos omnes se Diaboli, ac illorum ministri hæretici armasse, cunctaque suppliciorum, tormentorum, & poenarum infernalium genera in hunc musum inuexisse. Manent ergo Sacerdotes istos carceres, compedes, catenæ, vincula, fiducie, ac omnia alia instrumenta, quibus homines flagitosi torqueri solent & excarnificari. Hos fames, sitis, nuditas, ignis, gelu, & astus, frigus, & quælibet aliæ ærumnæ præstolantur. Contra hos Reginæ ministri sœuant, cōcionatores ex pulpitib; clamant, Episcopie plora-

ploratores mittunt, iudices sententiam ferūt,
satellites exequuntur, totusque adeò popu-
lus conuitia, calumnias, & scommata iacula-
tur. Hi sunt illi afflīcti, tribulati, excarnifi-
cati, patibulis appensi, & dum adhuc in viuis
sunt tumulati. Hi in quatuor dissecti partes,
turribus, portis ac locis, publicis ciuitatum
imponuntur, prout ex hac nostra historia sa-
tis superque manifestum euadit.

Adeò videlicet nullum tormentorum aut
mortis genustam atrox ac truculentum est,
quod non sacerdotibus istis ac alijs qui eos
recipiunt, occultant, & iuuant inferatur.

---

*Ipsam falsitatem esse, quod nemo in An-
glia ob religionem occidatur.*

Edictum mendax.

CAPUT XXV.

Non cōtentī barbari ac crudeles illi An-
glicanæ sœvitiae administri Catholicis
per varia & exquisita tormenta vitam ade-
misse, honorem quoque & existimationem
auferre illis conantur, dicentes cum Regina
in edicto, eos nō religionis, sed perduellio-
nis ac proditionis ergo extremo suppicio
affici. Et quoniā in libro secundo, parte pri-
ma huius Historiæ falsitatem ac mendacium
illud, causasque propter quas Reginæ mini-
stri hunc p̄textū adhibeant attigimus (mu-
tando in hoc tyrannos Ethnicos & superio-
rum sœculorum hæreticos, qui cum Ecclesiā
Catholicam persequerentur, ac quare id fa-
cerent sciscitarentur, respōdebant : quod vi-
deli.